

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

3. октобар 2009.

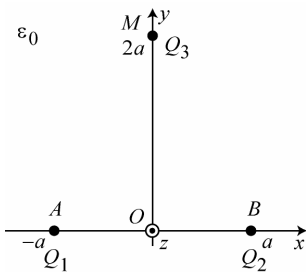
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

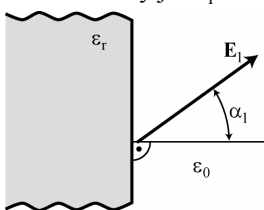
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							
П1	П2	П3	/							УКУПНО ИСПИТ	
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ				ОЦЕНА	
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	

ПИТАЊА

1. Три мала тела, наелектрисања $Q_1 = Q_2 = 20 \mu\text{C}$ и $Q_3 = -50 \mu\text{C}$, налазе се у ваздуху у тачкама $A(-a, 0, 0)$, $B(a, 0, 0)$ и $M(0, 2a, 0)$, где је $a = 0,2 \text{ m}$, као на слици. Израчунати вектор силе на тело наелектрисања Q_3 .

2. Велика дебела стаклена плоча релативне пермитивности $\epsilon_r = 6$ налази се у електростатичком пољу у ваздуху. Вектор електричног поља у ваздуху, непосредно уз површ стакла, заклапа са нормалом на плочу угао $\alpha_1 = \pi/6$, као на слици, а интензитет му је $E_1 = 2 \text{ kV/m}$. Израчунати вектор електричног поља у стаклу, непосредно уз површ.

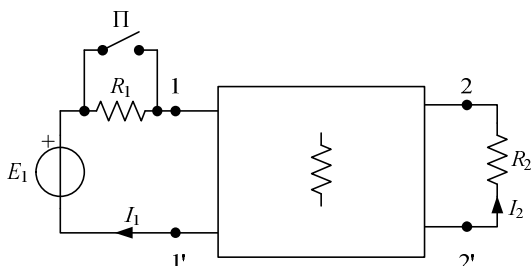

3. Веома дугачак метални цилиндар полупречника a и подужне густине наелектрисања Q' ротира у ваздуху око своје осе сталном угаоном брзином ω . Одредити подужну густину овако образоване површинске струје.

4. Када је реални напонски генератор у празном ходу, напон између његових прикључака је $U_0 = 12,5 \text{ V}$. Када се на генератор прикључи потрошач отпорности $R = 1,2 \Omega$, напон генератора је $U = 12,0 \text{ V}$. Израчунати унутрашњу отпорност генератора.

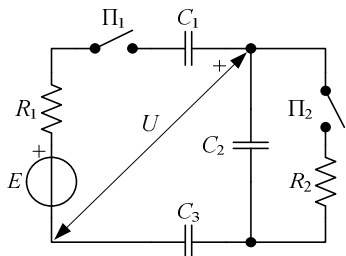
$I'_1 =$ $I'_2 =$
----

5. У колу приказаном на слици је $E_1 = 12 \text{ V}$, $R_1 = 2 \text{ k}\Omega$ и $R_2 = 200 \Omega$, а мрежа представљена правоугаоником састављена је само од отпорника. Када је прекидач П отворен, познате су струје $I_1 = 3 \text{ mA}$ и $I_2 = 1 \text{ mA}$. Израчунати струје I'_1 и I'_2 по затварању прекидача.

$I'_1 =$
$I'_2 =$

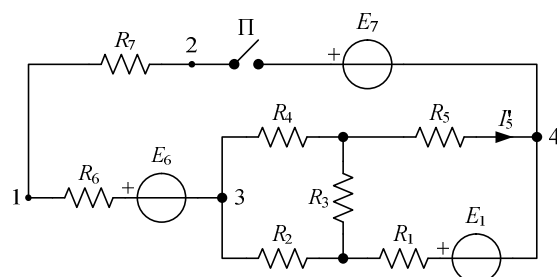
6. У колу са слике је $E = 2100 \text{ V}$, $C_1 = 1 \mu\text{F}$, $C_2 = 2 \mu\text{F}$ и $C_3 = 500 \text{ nF}$. Прекидачи Π_1 и Π_2 су отворени, а кондензатори су неоптерећени. Најпре се затвори прекидач Π_1 и успостави се прво стационарно стање. Затим се затвори и прекидач Π_2 , и успостави се друго стационарно стање. Најзад се прекидач Π_2 поново отвори. Израчунати напон U у сва три случаја.

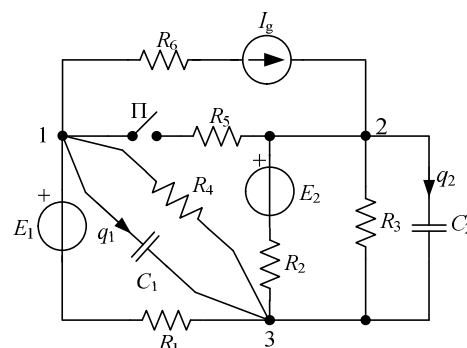
$U' =$
$U'' =$
$U''' =$

ЗАДАЦИ

1. За коло са слике познато је $E_6 = 14 \text{ V}$, $E_7 = 5 \text{ V}$, $R_1 = R_2 = 300 \Omega$, $R_3 = R_4 = R_5 = 100 \Omega$ и $R_6 = 50 \Omega$. При отвореном прекидачу П позната је струја $I'_5 = 50 \text{ mA}$, а при затвореном прекидачу напон $U_{12} = 5 \text{ V}$. Израчунати отпорност R_7 .

2. За коло са слике познато је $R_1 = 120 \Omega$, $R_2 = 200 \Omega$, $R_3 = 100 \Omega$, $R_4 = 200 \Omega$, $R_5 = 250 \Omega$, $C_1 = 2 \mu\text{F}$ и $C_2 = 4 \mu\text{F}$. Прекидач П је затворен и у колу је успостављено стационарно стање. После отварања прекидача, до успостављања новог стационарног стања, кроз кондензатор C_2 протекне $q_2 = -20 \mu\text{C}$. Израчунати колики је при томе проток q_1 кроз кондензатор C_1 .

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1, ОДРЖАНОГ 3. ОКТОБРА 2009. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. Сила на тело наелектрисања Q_3 је $\mathbf{F}_3 = -8,05 \cdot 10^{-11} \text{ N } \mathbf{i}_y$.

2. Вектор електричног поља у стаклу је $\mathbf{E}_2 = E_{2x} \mathbf{i}_x + E_{2z} \mathbf{i}_z = \left(\frac{\sqrt{3}}{6} \mathbf{i}_x + \mathbf{i}_z \right) \text{ kV/m}$.

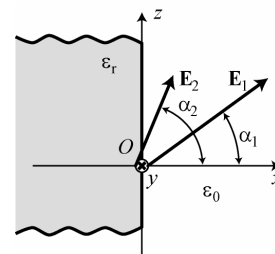
Интензитет тог вектора је $E_2 = \frac{\sqrt{39}}{6} \text{ kV/m} = 1,04 \text{ kV/m}$. Угао који вектор $\mathbf{E}_2$ захвата са нормалом је $\alpha_2 = \text{arctg} \frac{6}{\sqrt{3}} \approx 74^\circ$.

3. Вектор густине површинске струје је циркуларан, а интензитет му је $J_s = \frac{Q'w}{2\pi}$.

4. Унутрашња отпорност генератора је $R_g = 50 \text{ m}\Omega$.

5. Када је прекидач затворен, струје су $I'_1 = 6 \text{ mA}$ и $I'_2 = 2 \text{ mA}$.

6. У првом стационарном стању је $U' = 1500 \text{ V}$, у другом $U'' = 1400 \text{ V}$, а у трећем $U''' = 1400 \text{ V}$.

ЗАДАЦИ

1. Тражена отпорност је $R_7 = 100 \Omega$.

2. Тражени проток је $q_1 = 11,25 \mu\text{C}$.